

Artikel av Dan Sjöblom, generaldirektör, Konkurrensverket, och Göran Marby, generaldirektör, PTS publicerad i DI den 14 december 2015.

Debatt: Vi tillåter kommunalt wifi

Privata aktörer hävdar att kommunala surfzoner med gratis tillgång till internet är otillåten konkurrens. Vi har inga invändningar mot att kommuner genomför digitala satsningar för att vara attraktiva för invånare och besökare, skriver Konkurrensverkets generaldirektör Dan Sjöblom och Post- och telestyrelsens generaldirektör Göran Marby.

Konkurrenslagen medger att kommuner bjuder medborgare och besökare på skattefinansierade surfzoner på vissa avgränsade platser, som exempelvis parker, torg och bibliotek.

Ett tjugotal kommuner har redan startat kommunalt finansierade trådlösa surfzoner (wifi) i kommunkärnor, till exempel Helsingborg, Leksand och Katrineholm. Och ännu fler kommuner har satt fötterna i startblocken och är beredda att köra i gång.

När Helsingborg i centrala staden öppnade ett tiotal zoner för fri surf utomhus i centrala delar av kommunen inledde Konkurrensverket en utredning. Teleoperatörerna ansåg att en kommun inte får bjuda på skattefinansierad surfning när det samtidigt finns konkurrens från privata operatörer.

Konkurrensverkets uppfattning är att Helsingborgs agerande till stor del saknar stöd i kommunallagen. För ingripande enligt konkurrensreglerna krävs dock även att agerandet har en betydande marknadspåverkan. Då Helsingborg ännu inte har gått över denna gräns saknas förutsättningar att ingripa.

Men det innebär inte att det är fritt fram för en sådan kommunal verksamhet att växa, eftersom det då kan vara ett brott mot konkurrenslagen och kommunallagen. Beslutet kan omprövas om agerandet får en betydande marknadspåverkan, till exempel om wifitjänsten byggs ut eller om trafikmängderna ökar.

Flera andra kommuner har infört, eller är på väg att bygga upp, zoner för skattefinansierat surfande som en service åt medborgare och besökare. Konkurrensverket har inte granskat dessa kommuners verksamhet närmare, men buskapet till dem är att sådana satsningar bör präglas av återhållsamhet för att inte störa normala marknadsfunktioner.

I lagen om elektronisk kommunikation, LEK, finns bestämmelser om hur företag som tillhandahåller kommunikationstjänster och kommunikationsnät ska agera. Ny teknik och nya affärsmodeller innebär att vi i dag har nya typer av aktörer och verksamheter jämfört med när lagen skrevs.

Det gör att man måste ta ställning till om dessa verksamheter omfattas av de rättigheter och skyldigheter som följer av LEK. Det handlar till exempel om säkerhets-, integritets- och konsumentskyddande regler.

PTS har ännu inte haft anledning till att ta ställning hur LEK:s regelverk ska tillämpas på en kommun som tillhandahåller wifi, men arbetar med att ta fram vägledning i frågan om i vilken mån lagen är tillämplig på nya typer av aktörer och verksamheter.

PTS, Konkurrensverket och Sveriges kommuner och landsting, SKL, har sedan tidigare utformat gemensamma principer för kommunala insatser på bredbandsområdet.

Av principerna framgår det att i de fall kommunala stadsnät själva tillhandahåller tjänster till slutkunder bör kommunen, i egenskap av ägare, regelbundet ompröva om behoven skulle kunna tillgodoses av privatfinansierade aktörer. En sådan omprövning bör ta sin utgångspunkt i konkurrenslagen och ske årligen.

Runt om i världen finns åtskilliga exempel på städer där lokala myndigheten erbjuder gratis surfzoner till medborgare och turister. Det gäller till exempel Prag, Barcelona, Paris, Tallinn, Dublin och New York. Normalt har de olika typer av regleringar som begränsar omfattningen, till exempel i form av geografiskt små "hot-spots", reglerad hastighet eller utvalda webbplatser som är tillgängliga.

Vi har inga invändningar mot att kommuner genomför digitala satsningar för att vara attraktiva för såväl invånare som besökare. Sådana satsningar bör emellertid inte växa sig så stora att de får en betydande marknadspåverkan.

Konkurrens där offentliga aktörer använder skattepengar på ett sätt som slår undan benen på privata företag tjänar ingen på i längden.

Det ingår i våra respektive uppdrag att verka för en sund konkurrens och marknadsutveckling.

Dan Sjöblom, generaldirektör, Konkurrensverket
Göran Marby, generaldirektör, PTS